

Két hónappal ezelőtt, a szomszédban zajló forradalom idején, a hávár innenső oldalán ők voltak a főszereplők. Akkor csaknem mindenki feléjük, hozzájuk fordult, hogy segítségükkel gyűljön egybe, majd jusson át a határon a megannyi élelmiszer és gyógyszer. Az együttérzés, a fájdalom, a döbbenet azelőtt aligha látott, városi Vöröskereszt titkárával, Pásztiné Mészáros Évával a humanitárius szervezet megélhetési gondjairól beszélgettünk.

Ki segít a segítőknak?

— A segélyszervezetek — a világon szinte mindenütt — a gazdag polgárok adományaiból tartják fenn magukat, és ebből segítik a rászorultakat. Egy döntő többségében szegények lakta ország Vöröskereszt szervezete hogyan, s kiktől tud munkájához pénzt keríteni manapság?

— Nem a tehetősebbektől, s nemcsak azért, mert ők vannak nálunk kisebbben, hanem mert nem jellemző rájuk a külhonban oly természetes segítőszándék. A segélyalapunk aprópénzből jön össze, amit javarészt a bérből és fizetésből élők adnak, jószerével pont azok, akik maguk is nélkülöznek. A sok kicsi, azonban valóban sokra megy, bizonyítandó, hogy 300 ezer forint gyűlt össze az úgynevezett kétfontos gyűjtőakcióból, valamint a város forgalmas helyein felállított segélyládákba dobált apró forintokból, és néhány üzemi anyagi támogatásából.

— Központi állami támogatás nem lévén, a Vöröskereszt működési feltételeit is az adományokból kell, hogy finanszírozza.

— Igen, az adományokból tartjuk fenn magunkat. Ebből fizetjük a városi bizottság helyiségeinek ötezer forintos lakbérét, a használt ruhák tárolására alkalmas raktárhelyiség 5800 forintos bérleti díját, az energiaköltséget, a kisebb-nagyobb vöröskereszt programokat, segélyakciókat.

— Az állam persze lehetne oly nagyvonalú, hogy engedje a lakbér, illetve raktárbér díját annak a szervezetnek, amely a szegé-

nyek megsegítésével némileg enyhít az állam szociális gondjain.

— Eddig nem kértük — most viszont mi is rákényszerülünk —, hogy legalább csökkentse a lakbér és a raktárbér összegét. Az utóbbi már csak azért is indokolt lenne, mert a hasznátruha-raktárunk tulajdonképpen egy parányi, vizes, patkányok lakta pince, aminek bérletéért enyhe túlzás öt-ezer forintot kérni. Ha nem kapunk engedélyt, úgy kénytelenek leszünk lemondani a raktárhelyiségről, hiszen a fenntartási költségeinket kell csökkentenünk ahhoz, hogy a naponta tucatjával érkező segélykérőket ki tudjuk elégíteni.

— Ezek szerint megszünik a használt ruhák gyűjtése, továbbadása?

— Ez szóba sem jöhet, hiszen többet segítünk egy-egy szegény családon, ha ruhát, cipőt adunk nekik, mintha kevéske segélyt. Ha nem csökkentik a raktár bérleti díját, akkor valamilyen más megoldást keressünk.

— Egyébiránt a használt ruhák valóban az arra rászorulóknak jutnak? Mondják, hogy a Vöröskereszt raktárából egyenesen a lengyel piacra viszik őket.

— Kezdetben valóban voltak visszaélések, s olyanok, akik vitték szépszámmal eladni a ruhákat. Próbáljuk ezt megakadályozni. Csak bizonyos időközönként, és személyenként öt darab ruhát adunk a jelentkezőknek. Most már tapasztaltunk is segít abban, hogy felismerjük, ki viszi magának, s ki szeretne kereskedni a bolhapiacra.

— A készpénzsegély kérésakor is indokolni kell, mire költi az illető?

— Az esetek döntő többségében számlákat fizetünk ki, avagy hozzájárulunk a rezsiköltséghez. Az idősök javarészt gyógyszereszámlákkal érkeznek, a nagycsaládok villany-, gázzámlákat hoznak, sokszor különböző javítási díjak kifizetését kérik. Élelmiszervásárlás esetében is ragaszkodunk a blokkhoz, s igen különleges esetben adunk úgy készpénzt, hogy nem kérünk felhasználásáról igazolást. Muszáj ellenőriznünk, noha a hozzánk forduló java része mindennapos anyagi gondokkal küzd, s joggal kér segítséget.

— Visszatérve a vöröskereszt segítőkre, aki még tud és akar, hogyan adhat pénzt a szervezetnek?

— Változatlanul ott állnak a Szeged Nagyruházban, a Centrumban és az Expressz ABC-ben a segélyládáink. Ha minden arra járó csupán egy-két forintot dob be ezekbe, az nekünk óriási segítség. Akik ennél nagyobb összeget szánnak a Vöröskeresztnek, azok a munkahelyükön (a vöröskereszt aktívától), vagy a megyei és városi Vöröskereszt bizottságain vásárolhatnak tíz-húsz-ötven forintot, úgynevezett pártoló tagsági bélyeg. Egyre nagyobb szükségünk van arra, hogy akik még tehetik, adakozzanak, mert az anyagi támogatásért hozzánk forduló száma napról napra nő, s mi csak akkor segíthetünk, ha segítenek nekünk.

Kalocsay Katalin

Drágul a muzsikaszó

A közhiedelemmel ellentétben a zene nem mindenkié. Ezt bizonyítja a Szerzői Jogvédő Hivatal idén életbe lépett rendelkezése is, amely tetemesen megemeli a zeneszolgáltatási jogdíjakat. A szerzői jogi törvény szerint a zeneművek nyilvános előadása után jogdíjat kell fizetni, ám nyilvános előadásnak számít a vendéglőkben, üzletekben, műhelyekben szolgáltatott élő, vagy gépzene is, ha az a magánhasználat köré meghaladja.

A jogdíjak emelése különösen nagy vihart kavart a kisvállalkozók körében, hiszen a vendéglők, kávézók, ételbárok, bisztrók megszokott atmoszférája sokat romlana az állandó háttérzene nélkül. Félő azonban, hogy az eddig zenés vendéglőkben, eszpresszóban ezután néma csend fogadja majd a betéteket; elhallgatnak a rádiók, a magnók a

kisebb boltokban, s kikapcsolják a videokészleteket is. A fizetendő jogdíjak ugyanis igencsak tetemesek, például egy másodosztályú ételbárban eddig évente 540 forintot kellett fizetni, ezután napi 45 forintot, ami után napi 45 forintot, ami után napi 45 forintot, ami után napi 45 forintot tesz ki évente. A Szerzői Jogvédő Hivatal plusz szolgáltatást a megemelt jogdíjakért nem ajánlott fel, arra viszont felhívta az érintettek figyelmét, hogy süríteni fogja az ellenőrzéseket. Amennyiben nem fizetik a jogdíjat, peres úton hajtják be azt, s bírságként még egyszer ki kell fizetni az összeget.

A magánkereskedők érdekvédelmi szervezeténél, a Kisosznál elmondották: a kereskedők, vendéglátósok méltánytalannak tartják a nagymértékű díjemelést,

am ezt — a jelenlegi árak és a forgalom alakulása miatt — valószínűleg nem hárítják át a vevőkre. Tiszta-ban vannak annak azzal, hogy ha a kifizetett jogdíjakat felszámítanak, még kevesebb vendég, vásárló térne be az üzletbe. A mutatóványosoknak, a körhinta- és cél- lövedéke-tulajdonosoknak szintén a jogdíjak többszörösét kell fizetniük. Ők sem mernek már árat emelni, félve, hogy még kevesebben veszik igénybe szolgáltatásaikat. Aki teheti, s úgy látja, hogy nem lesz kevésbé vonzó az üzlete, lemond tehát a zeneszolgáltatásról — vélekedtek a Kisosznál. Am megjegyezték azt is, hogy a készülő rendeltetvézetet annak idején nem kellően széles körben ismertették, s a jogászok, akik véleményezték, nem mérlegelték a kisvállalkozók várható reakcióit. (MTI)

Kisvárosok munka nélkül

A piac kínálati — csak megfizethetetlen

Tegnap számunkban, a közelmúltban elkészült KSH-jelentésből a termelő-ágak eredményei között találtunk, ma az életkörülményekkel összefüggő adatokat járjuk kicsit körül.

Létszámstopok

Romlott a megyei foglalkoztatási helyzet, de még így is kedvezőbb, mint az ország számos körzetében. Az előző évekkel nagyobb ütemben csökkent a foglalkoztatottak száma, bővülés csak a szolgáltatásokban jellemző. Az intézményes létszámléptékek, az ország egyes területeire már jellemző elhelyezkedési gondok nálunk is feszültségeket okozhatnak a közeljövőben. A rubelexport szigorítása is szerepet játszott abban, hogy az érintett vállalatok közül a szalámigvár, a gumigvár és az újszegedi szövőipari vállalat korábban 30-50 körüli állandó munkaeigénye gyakorlatilag nullára csökkent. A kényszerű létszámléptékek más gazdálkodó szervezetnél is elkerülhetetlenek lesznek.

Az elmúlt év utolsó hónapjában 3 ezer 400 — egy évvel korábban még 5 ezer 600 — betöltetlen álláslehetet tartottak nyilván a megyében, miközben megduplázódott a munkaközvetítők forgalma. 1988 végén egy munkavállalóra több mint hét felkínált álláslehetőség jutott, decemberben ez a szám kettő alá csökkent. A kereslet—kínálat „egymásra találásának” fő akadálya a szerkezeti, illetve a területi eltérés. A szellemi foglalkozásuk egyre nehezebben találhatnak megfelelő munkahelyet. Kisvárosokban — Makón, Kisteleken, Mórahalmon — az elhelyezkedni próbálók száma meghaladja a felkínált álláslehetőségeket. Hónapról hónapra növekszik a munkanélküli-segélyben részesülők száma, decemberben 330-an kaptak ilyen támogatást.

A lakossági pénzfolyamok — jövedelem, reálbér, pénzköltség, — megtakarítás — alakulását az egyre gyorsuló infláció határozza meg. Élénk pénzkiramlás mellett hasonlóan élénk pénzköltség jellemezte az elmúlt évet, a jövedelmek az inflációtól elmaradó ütemben növekedtek.

Áldás is, átok is

A kiskereskedelmi forgalom országos ütemmel meghaladó növekedése kizárólag a bevásárlóturizmus élelmiszer-orientált vásárlásait következménye. Országosan a tartós fogyasztási cikkek kivételével mindenütt csökkent az értékesítés. Ezzel szemben a megyében az élelmiszerek és élvezeti cikkek forgalma 10 százalékkal emelkedett egy év alatt.

A bevásárlóturizmus egész évben éreztette kedvező, illetve kedvezőtlen hatásait. Az első 11 hónapban a lakosság viselte az előidézett komoly áruhiányt, decemberben pedig az eladhatatlan készletek okoztak problémákat a kereskedőknek. Egy köztes megoldást elősegítő kormánydöntés —, például a számlával igazolt, devizás vásárlás — ta-

lán jobb megoldás lett volna.

A kereskedelem új érdekeltiségi rendszere, a magán-szektor lendületes fejlődése — a konkurencia éleződése mellett — nagyban hozzájárult az ellátás javulásához. A rendkívüli mértékű bevásárlóturizmus, majd annak leállítása komoly zavart okozott a forgalomban, a felhalmozódó készletektől gyakran csak leértékelt áron lehetett szabadulni, s ennek következtében erősen romlott az ágazat rentabilitása.

Dráguló lakások

A lakásépítés hosszú évek pangása után 1989-ben kis mértékben megéledt. A használatba vett 2 ezer 400 lakás 17 százaléka — a korábbinál nagyobb hányada — épült állami erőből. Öröndetes, hogy míg az utóbbi három évben a kisvárosokban alig épült állami lakás, tavaly Szentesen, Makón és Csongrádon több mint 150 ilyen adtak át.

A fizetőképes kereslet csökkenése, a kivitelezők versenye a lakásépítésben is kínálati piacot teremtett, de anyagellátási problémák sem szaporították az építkezés gondjait. Ugyanakkor az infláció mértéke ezen a területen az átlagosnál nagyobb, a telek, az építőanyag árát egyre kevesebben tudják megfizetni. A „szegénység” néhány tanácsot arra kényszerített, hogy az eredetileg bérlakásnak épült otthonok egy részét szabad forgalomban értékesítsék.

Az állami megrendelések drasztikus csökkenése miatt a nagyobb építőipari vállalatok önálló lakásberuházásokba kezdtek. Tavaly Szegeden és Hódmezővásárhelyen épültek ilyen lakások, értékesítésük a jobb minőség és az igényesebb kivitelezés miatt általában nem jelentett gondot.

Befejeződtek a SZOTE 410 ágyas klinikai tömb kivitelezési munkái, de a tervekkel ellentétben az év végéig csak az Ideg- és Elmegyógyászati Klinika költöztethető be. A sebészeti szárnyon újabb klímaegység-

geket építenek be, s folyik a röntgen helyiségeinek kialakítása is. A sebészet be-költöztetésére csak a munkák befejezése után, idén kerülhet majd sor.

Hullámok jönnek...

Az általános iskolákban folytatódott a demográfiai hullám levonulása, az előző évinél 2 ezer 500-zal kevesebb gyermek kezdte meg tanulmányait. A nyolcadik osztályosok létszámnövekedése megtorpant, s az elkövetkező tanévekben további lassú csökkenésre lehet számítani. Hódmezővásárhelyen elkészült az új 8 plusz 8 tantermes iskola általános iskolai szárnya. Az elhelyezés feltételei általában javultak a megyében, egy osztályteremre 25 tanuló jutott.

Fokozódott a középiskolák leterhelése. A tanév elején nappali tagozatra 1500-zal több diák iratkozott be, mint egy évvel korábban. A megnövekedett tanulói létszám elhelyezéséhez szükséges férőhelyeket az iskolae-pületek bővítésével, belső átalakításokkal, átszervezéssel sikerült megoldani. Átmenetileg Szegeden általános iskolai épületeket és kollégiumi helyiségeket vettek igénybe középiskolai oktatási célokra. Az osztálytermek számának emelkedésével a zsúfoltság némileg mérséklődött, egy-egy osztályteremre azonban még így is 34 tanuló jutott. Bővültek a képzési profilok, az idei tanévben indult először külkereskedelmi ügyintéző, pedagógia és biokémia szak.

A Szegedi Nemzeti Színház a megyében tartott előadásszáma nem változott, de ezeket hitezerrel kevesebben látták. A színház működését megbénította a tavaly novemberben ki-robbant színházi válság, amely a prózai tagozat fő-rendezőjének távozásával kezdődött. Decemberben a bérletes prózai előadások el-maradtak, ezeket a vezetés más színházi társulatoktól toborzott színészekkel, valamikor az évad során pótolni kívánja.

K. A.

Salieri Zenekar — Szegeden és Párizsban

Alig múlt egy hete, hogy bejegyezték a Fricsay Ferenc Zeneművészeti Egyesületet, máris arról adhatunk hírt, hogy az egyesület egésze alatt működő Salieri Kamarazenekar koncertet ad: holnap, szerdán este fél 8 órakor a Tisza Szálló nagytermében Pál Tamás vezényletével előadják Mozart F-dúr divertimentóját és a Jupiter Szimfóniát, Haydn Simfónia Concertante-ját, Beethoven C-dúr zongora-versenyét. Az együttes életében (Salieri Falstaffjának lemezfelvételekor, öt éve alapította Pál Tamás) különös jelentőségű a szerdai koncert, amelyen fellép Walter Chodack zongoraművész; a szegedi hangverseny ugyanis amolyan főpróbája — a párizsinak. A zenekar április 25-én a Párizsban élő Walter Chodack jubileumi estjén lép fel a Champs Elysées Színházban.

A megalakuláskor jórészt pesti zenészekből verbuválódott együttesben ma a tagok többsége szegedi, főiskolások, illetve a szimfonikus zenekar tagjai. Ezt a mai csapatot — Pál Tamás szavával — „vegytisztán” a zene szeretete hozta össze: amióta a karmester visszatért Szegedre, rendszerek a koncertjeik. Nemcsak a viszont egzisztenciális gondokkal kell szembenéz-

niük, hiszen a végzős főiskolások muzsikusként állást kellene találni Szegeden. Ha ez nem sikerül, kevés a remény, hogy a zenekar megmaradhat. Remélik, hogy támogatókra találnak. A Fricsay Egyesület például segít, hiszen éppen abból a célból hívták életre, hogy legyen a szegedi muzikusok önálló érdekvédelmi szervezete. Mint ilyen, az egyesület befogadta a hivatalos szervezeti keretbe sehogysem illő Salieri zenekart, mivel Fricsay Társaság Nyugat-Berlinben is van, remélhetni, hogy a zenekar onnan is segítséget kap fennmaradásához.

S. E.

Önálló külkereskedelem

Felmondta utolsó kizárólagos kapcsolatát is a külkereskedelmi vállalatokkal a Salgótarjáni Vasöntő és Tűzhelygyár. Márciustól nem számít a Transelektro és annak nyugatnémet leányvállalata, az Eltrans folyamatos piaci szolgáltatására sem, önállóan köti valamennyi export-import üzletét.

A Szegedi Tejüzem (Szeged, Budapesti út 6.) felvételre keres férfi munkavállalókat

◆ lakatos ◆ áruellenőr
◆ vajgyártó és ◆ hűtőgépkészítő

munkakör betöltésére.

Érdeklődni lehet az üzemi munkaügyön.

Telefon: 25-822/196, 116.

BETON-és HABARCSELADÁS

• kedvező áron garantált minőség!
• szivattyús bedolgozással.

Szeged, Dorozsmai út 35.
Telefon: 62/61-422/142
Habarc 133

Délép